De afgrond van illusie; vrijheid en eigen verantwoordelijkheid

4 maart 1960
lezing 60

"Gegroet vrienden. Moge deze avond gezegend zijn; zegeningen voor jullie allemaal. Deze lezing is een vervolg van de vorige lezing.[1] Degenen van jullie die dat gemist hebben vinden het misschien moeilijk deze avond te volgen. Maar je kunt je alsnog met dat onderwerp vertrouwd maken.

Jullie weten allemaal dat gedachten, gevoelens, houdingen en overtuigingen vormen creëren, die net zo werkelijk zijn als de vormen in jullie materiële wereld. Hoe sterker de overtuigingen, hoe duurzamer en dichter van substantie deze vormen zijn. Ze bestaan in je ziel en tegelijkertijd in de geestenwereld. Als je houdingen, overtuigingen en emoties met de waarheid overeenstemmen, bestaan deze vormen in een wereld van licht en zullen in je eigen ziel geluk en harmonie scheppen. Zielsvormen van waarheid bestaan uit onvergankelijk 'materiaal'. Zij lossen nooit op en kunnen nooit vernietigd worden.

Overtuigingen en emoties die niet met waarheid en werkelijkheid overeenstemmen, hebben een tegengesteld effect. Ze kunnen een tijdje bestaan, maar hun duur is beperkt tot de tijd dat de negatieve houdingen in de persoonlijkheid overheersen. Hoe sterker zij zijn, hoe groter hun invloed is en hoe dichter hun vorm.

[1] Lezing 58 'Het verlangen naar geluk en het afwijzen ervan' (Noot vertaler)

Een aantal van jullie herinneren zich misschien dat ik het pad dat jullie bewandelen in eerdere lezingen beschreven heb in de vorm van landschappen zoals jullie die op aarde kennen. Er zijn struiken en bosjes, smalle richels en steile wanden. Soms is de reis hard en moeizaam, de weg steil en rotsachtig. Dan weer bevind je je in een weide van rust en licht totdat je klaar bent om de volgende hindernis te nemen. Dit alles is niet louter symbolisch. Deze vormen bestaan ook echt. Zij zijn voortgekomen uit je innerlijke houdingen en overtuigingen, je gedachten en emoties. Vele hiervan creëren obstakels waar je moeizaam je weg doorheen zult moeten vinden.

Hoe onbewuster dergelijke houdingen, overtuigingen en verkeerde conclusies zijn, hoe meer kracht ze hebben. Dat is logisch, want alles wat je je helder bewust bent, ligt open en bloot en kan opnieuw overwogen en rechtgezet worden. In je dagelijks leven kun je gebeurtenissen ervaren die lijnrecht tegen een bewuste overtuiging ingaan. Als je je niet bewust bent van je diepere houdingen en overtuigingen, is er geen mogelijkheid ze opnieuw te bekijken en eventueel te veranderen. Zij zijn verstoord, en hoe verstoorder een vorm is, hoe sterker zijn substantie. Je kunt gemakkelijk zien dat onbewuste vormen die gebaseerd zijn op onwaarheid een enorm obstakel in je leven moeten scheppen. Als je je maar kon voorstellen dat alle gedachten en emoties ook werkelijk vormen en dingen zijn, zou je duidelijk begrijpen waarom het zo belangrijk voor je is je onbewuste bloot te leggen en te zien wat het bevat.

Deze vormen variëren dus in substantie, vorm en kracht, afhankelijk van wat zij vertegenwoordigen, hoe streng de overtuigingen zijn en waar ze mee in verband staan. En dat hangt weer af van het karakter en temperament van de persoon in kwestie.

Nu wil ik graag een zielsvorm bespreken, die in zekere mate bij iedereen voorkomt. Ik noem deze de ‘afgrond van illusie’. Ieder van jullie heeft een afgrond in zich. Deze afgrond is absoluut irreëel en toch lijkt zij heel werkelijk, zolang je niet de nodige stappen genomen hebt om te ontdekken dat het een hersenschim is.

Wanneer je je eigen wil niet kunt laten varen - en dit betekent niet noodzakelijk dat je iets slechts of schadelijks wilt - wanneer je de onvolmaaktheid van deze wereld niet kunt accepteren, wanneer het leven en andere mensen niet precies zijn zoals jij dat wilt, zelfs al heb

je misschien gelijk, lijkt het alsof je in een afgrond valt. Misschien heb je deze gevoelens nooit op die manier verwoord, maar als je ze analyseert, zul je merken dat dit zo is. Je voelt je bedreigd dat er iets tegen jouw wil zal gebeuren, wat het ook is. Ik hoef niet te zeggen dat dit niet voor alle gebieden in je leven geldt, noch voor je hele persoonlijkheid. Het is voldoende te weten dat het in een of ander opzicht bestaat. Door je emotionele reacties op bepaalde gebeurtenissen te onderzoeken, word je je bewust van de afgrond van illusie in je. Ik vraag jullie niet me op mijn woord te geloven. Door in deze richting te werken, zul je de waarheid ervaren.

De afgrond varieert in diepte en breedte. Alleen wanneer je je van haar bestaan bewust wordt en geleidelijk de onwerkelijkheid ervan ontdekt, lost deze vorm uiteindelijk op. Dit kan alleen gebeuren als je bereid bent je er volledig voor open te stellen. Op deze manier ga je zien dat wat zo moeilijk lijkt op te geven, wat een persoonlijke bedreiging lijkt, in werkelijkheid helemaal geen bedreiging is. Laten we aannemen dat iemand jou niet accepteert of op de een of andere manier niet naar jouw verwachtingen handelt, of zelfs in het hier en nu accepteren van je eigen onvolkomenheid. Op zich zelf is dat geen bedreiging. Je kunt alleen maar uitvinden dat dit geen bedreiging is door je ertegen te verdedigen en er recht doorheen te gaan. Alleen als jij op de gebieden waar je dat vroeger moeilijk kon je eigen ontoereikendheid of die van iemand anders hebt geaccepteerd, alleen als je je eigen wil hebt opgegeven in een situatie waar je leven op het spel leek te staan, alleen dan ben je in staat werkelijk te ervaren dat het gevaar, de angst en de dreiging illusies waren. Zolang deze afgrond in je ziel bestaat, lijken al die incidenten je in groot gevaar te brengen. Toegeven of je wil laten varen schijnt gelijk te staan met voorover in de afgrond vallen. Toch kan de afgrond pas verdwijnen wanneer je jezelf erin laat zakken. Alleen dan leer je dat je niet te pletter slaat en vergaat, maar dat je heerlijk zweeft. Dan merk je dat wat je zo gespannen maakte van angst en bezorgdheid, een even grote illusie was als deze afgrond.

Dus ik herhaal: de afgrond kan niet vanzelf verdwijnen. Hij kan alleen uit je ziel en je leven verdwijnen als je er een keer in bent gedoken. De eerste keer kan dat heel wat inspanning van je vragen, maar telkens wanneer je het weer probeert, is het gemakkelijker. Ik hoop niet dat jullie me verkeerd begrijpen. Ik bedoel niet dat jullie iets zonder zin op zouden moeten geven, of alleen maar omdat het je gelukkig maakt. Ik doel er zelfs niet op dat je iets opgeeft dat je hebt of bezit. Noch heb ik

het over reële gevaren die je constructief tegemoet kunt treden. Ik doel alleen op de subtiele kleine angsten in je ziel, op de frustratie en bezorgdheid die je niet helemaal kunt begrijpen en waarvoor je vaak zulke armzalige rationalisaties vindt. Laten we zeggen dat iemand in je naaste omgeving het niet met je eens is of zelf bepaalde fouten heeft; misschien accepteer je dit niet en als gevolg daarvan voel je je gespannen en angstig. Als je deze gevoelens analyseert, merk je dat het erop neerkomt dat je je in gevaar voelt omdat je eigen utopie geschokt wordt; er wordt aangetoond dat zij niet met de werkelijkheid klopt. Dat is het angstspook dat je doet geloven dat je leven zelf op het spel staat; anders zou je niet zo bang zijn. En dat is de afgrond waar je in moet duiken om te merken dat je zweeft in plaats van vergaat

De laatste keer besprak ik de utopische wereld in de menselijke persoonlijkheid. Ik zei dat het kleine kind in je alles op zijn manier verlangt; het wil precies wat het wil en wanneer hij het wil. Maar het gaat nog verder. Het kind wil volledige vrijheid zonder verantwoordelijkheid. Je bent je misschien niet bewust dat dit precies is wat jij ook wilt. Ik ben er zeker van dat je, als je een aantal van je reacties onderzoekt en jezelf afvraagt wat ze werkelijk betekenen, dat je – als je eenmaal bij de wortel komt – je ongetwijfeld zult merken dat in een deel van je wezen je precies dat verlangt. Je verlangt een jou welgezinde autoriteit boven je, die je leven in alle opzichten doet verlopen zoals jij dat wenst. Je wilt volledige vrijheid in elk opzicht; je wilt onafhankelijk besluiten nemen en keuzes maken. Als deze goed zijn, is de eer aan jou, maar je wenst niet verantwoordelijk te zijn als er iets mis gaat. Dan weiger je het verband te zien tussen zo'n gebeurtenis en je eigen daden en houdingen. Je slaagt er zo goed in deze verbanden toe te dekken, dat het na een tijdje inderdaad heel wat inspanning kost om de verbanden - oorzaak en gevolg - bloot te leggen. Dat is zo omdat je deze autoriteit alleen verantwoordelijk wenst te houden voor de negatieve dingen en jezelf van iedere aansprakelijkheid wenst vrij te pleiten.

Velen van jullie die al grote vooruitgang hebben geboekt op dit pad, zullen grif toegeven dat dit deel in hen bestaat. Als je over deze onbewuste gedachte of houding doordenkt, komt het precies daar op neer: je wilt vrijheid zonder eigen verantwoordelijkheid. Je wilt eigenlijk een koesterende, toegeeflijke god, zoals een ouder die zijn kind verwent. Als je deze god niet kunt vinden - en natuurlijk kun je dat niet - wordt hij in jouw ogen een straffend monster en je keert je

helemaal van God af.

Dezelfde verwachtingen die je van deze god hebt, projecteer je ook vaak op mensen: op een bepaald persoon of een groep mensen, op een ouder of een leraar, op een filosofie of een geloof. Het doet er niet toe op wie of wat. In ieder geval, het godsbeeld wat je in je werk op je pad in jezelf bent tegengekomen, is niet volledig zonder dit heel fundamentele element: onvoorwaardelijke vervulling van je eisen. Het is van groot belang dat je dat deel in jezelf vindt dat vrijheid wenst zonder verantwoordelijkheid. Met onze manier van werken moet het niet al te moeilijk zijn het te ontdekken. Hoewel het vaak verborgen is en je er alleen op een indirecte manier bij kunt komen, kun je het op vele gebieden van je leven tegenkomen. Ik kan nu niet laten zien hoe je te werk moet gaan, omdat dit voor ieder individu verschillend is. Ik zal met plezier ieder van jullie op weg helpen als je dat wenst. Hierop kan geen enkele uitzondering bestaan. Hoe het ook zij, jullie hebben allemaal tenminste in een of ander opzicht slechts deze hoop en dit verlangen: vrijheid zonder volledige eigen verantwoordelijkheid. Misschien wil je op bepaalde gebieden van je leven wel zelf verantwoordelijkheid nemen, meestal in oppervlakkige en uiterlijke daden, maar in de diepste en belangrijkste aspecten van je leven als geheel weiger je nog steeds verantwoordelijkheid en toch wens je opperste vrijheid.

Als je hierover doordenkt, zul je zeker inzien dat dit onmogelijk is. Het is een utopie. Je kunt niet vrij zijn en tegelijkertijd geen verantwoordelijkheid hebben. In de mate dat je je verantwoordelijkheid van je afschuift, beknot je je eigen vrijheid. Je maakt jezelf tot slaaf. Zo simpel is het. Zelfs in de dierenwereld zie je dezelfde wet in werking. Een huisdier heeft geen vrijheid, maar is niet verantwoordelijk voor het verkrijgen van zijn eigen voedsel en onderdak. Een wild dier is vrij, in ieder geval vrijer, maar heeft de verantwoordelijkheid om voor zichzelf te zorgen. Dit geldt nog veel sterker voor mensen. Waar je ook kijkt, je zult zien dat het niet anders kan: hoe meer vrijheid, hoe meer verantwoordelijkheid. Als je geen verantwoordelijkheid wilt naar de mate van je capaciteiten, moet je van vrijheid afzien. Op een oppervlakkige manier geldt dit voor de keuze van je beroep, de keuze van je regering, in praktisch alles is het van toepassing. Maar in zijn eigen ziel en zijn houding tegenover het leven als zodanig heeft de mensheid deze fundamentele waarheid tot nu toe over het hoofd gezien.

Het kind in je ziet dit niet en wil het niet zien. Het wil allebei. Wat het wil, bestaat niet; het is een illusie of utopie. De prijs voor illusies is heel hoog. Hoe meer je wilt vermijden de natuurlijke en terechte prijs te betalen - in dit geval eigen verantwoordelijkheid voor vrijheid - hoe zwaarder de tol wordt die er op staat. Ook dit is een onveranderlijke wet. Hoe meer je gaat begrijpen wat de menselijke ziel is, hoe duidelijker je dit gaat waarnemen. Alle ziekten van de ziel zijn precies daarop gebaseerd: men wil betaling van de rechtmatige prijs ontlopen en wenst koppig van twee walletjes te eten om het zichzelf gemakkelijk te maken.

De prijs die je betaalt is zo zwaar, zo hoog, vrienden. Je bent je hier nog niet van bewust maar je zult het beseffen als je deze speciale weg volgt. Een deel van deze prijs is de voortdurende verspilde moeite om te proberen het leven in de vorm van je illusies te dwingen. Als je al die innerlijke, emotionele inspanning eens kon zien, zou je geschokt zijn want al deze kracht zou heel anders gebruikt kunnen worden. Deze illusie laten varen en volledige eigen verantwoordelijkheid nemen lijkt je zo moeilijk dat het een groot deel van de afgrond gaat uitmaken. Je schijnt te denken dat je er pardoes in valt als je werkelijk eigen verantwoordelijkheid neemt. Daarom ben je voortdurend in een worsteling verwikkeld om er vandaan te blijven. En dit kost heel wat kracht.

De utopie opgeven betekent de afgrond. De utopie houdt onder andere de hoop in dat er vrijheid kan bestaan zonder eigen verantwoordelijkheid. Deze utopie opgeven lijkt je het grootste gevaar. Hiertegen verzet je je uit alle macht met al je spirituele spankracht. Je keert je van de afgrond af en zo verlies je waardevolle kracht voor niets. Het lijkt je toe dat je utopie opgeven grauwe ellende betekent. De wereld wordt akelig en hopeloos, zonder enige kans op geluk. In dit deel van je onbewuste is je opvatting van geluk totale volmaaktheid in alle opzichten. Maar dit is niet waar. De utopie opgeven maakt de wereld niet akeliger. Je hoeft niet te wanhopen als je een verlangen opgeeft en in de richting gaat van dat wat je angstwekkend lijkt. De enige manier waarop je kunt ontdekken dat deze angst een illusie is en de afgrond een spookbeeld, is in de eerste plaats je het bestaan ervan voor te stellen, te voelen en te ervaren in de verschillende verschijnselen en reacties van je dagelijks leven, om er vervolgens in te springen. Anders kan de angst niet oplossen.

Er heerst een heel belangrijk algemeen misverstand over het leven. Het

vormt het belangrijkste gevolg van dit onredelijke verlangen naar vrijheid zonder eigen verantwoordelijkheid. Het is het idee dat jou kwaad kan geschieden door de willekeur van de-god-van-je-verbeelding, door het leven of het lot; of door de wreedheid, de onwetendheid en het egoïsme van anderen. Deze angst is evenzeer een illusie als de afgrond. Deze angst kan alleen bestaan omdat je je eigen verantwoordelijkheid ontkent en daarom anderen verantwoordelijk houdt voor je leven en je welzijn.

Als je je niet zo hardnekkig zou vastklampen aan de utopie van vrijheid zonder eigen verantwoordelijkheid, zou je gemakkelijk kunnen inzien dat je inderdaad onafhankelijk bent. Jij bent meester over je leven en over je lot; jij - en niemand anders - schept je eigen geluk en ongeluk. Als je deze veelvoudige verbanden en kettingreacties bekijkt, zou je vanzelf je angst voor anderen, je angst om slachtoffer te worden, laten varen. Je zou alle nare gebeurtenissen met je eigen verkeerde houdingen in verband kunnen brengen, hoe verkeerd de ander ook mag zijn. De fouten van een ander kunnen jou niet aantasten. Dit zou je duidelijk worden en dan zou je de angst om hulpeloos te worden verliezen. Je bént hulpeloos omdat je jezelf hulpeloos maakt door te proberen de verantwoordelijkheid van je af te schuiven. Zo zie je dat angst de hoge prijs is die je moet betalen voor je koppig vasthouden

In waarheid en werkelijkheid kan jou onmogelijk kwaad geschieden door tekortkomingen of verkeerde daden van een ander, hoezeer dat ook op het eerste gezicht mag lijken. Als je oppervlakkig blijft oordelen, vind je geen waarheid en werkelijkheid. Velen van jullie gaan in sommige opzichten dieper in hun beoordeling en graven naar de wortel. Maar in andere opzichten ben je er helemaal op ingesteld om oppervlakkig te oordelen. In dit speciale opzicht weigeren velen van jullie je oppervlakkige oordelen te laten varen, omdat je nog steeds hoopt dat je utopie werkelijkheid kan worden. Daarom moet je wel bang zijn voor anderen, voor hun oordeel en hun verkeerde handelwijze. In dit deel van je wezen beschouw je jezelf graag als slachtoffer, precies om de reden die ik zojuist genoemd heb. Deze neiging is op zich een teken dat je weigert zelf verantwoordelijkheid te nemen. Als je waarlijk bereid bent en erop voorbereid bent om ten volle zelf verantwoordelijkheid te nemen, moet je de waarheid wel gaan inzien, namelijk dat anderen jou geen kwaad kunnen doen. Ik zie vele vragen rijzen in dit verband. Maar laat me jullie verzekeren, vrienden, dat zelfs een massale ramp, waarvan er vele in de

geschiedenis van de mensheid zijn voorgekomen, sommigen op wonderbaarlijke wijze spaart en anderen niet. Dit kun je niet wegredeneren als toeval of als een daad van de monsterlijke god van je verbeelding, die een paar mensen gunstig gezind is en een aantal minder gelukkige wezens straft, al naar gelang hij geluimd is of wie hem toevallig bevalt. Noch is de voorstelling minder monsterlijk van een god die zegt: 'Jij was een braaf kind, daarom beloon ik je door je een moeilijk lot te besparen, terwijl iemand anders beproefd moet worden en bepaalde moeilijkheden moet doormaken'. Ook dit is een misvorming van de waarheid.

God is in jou, en dat deel van het goddelijke regelt de dingen op zo'n prachtige manier dat al je verkeerde houdingen op de voorgrond treden, soms heel sterk en in andere tijden van je leven minder sterk. Je eigen verkeerde houdingen en innerlijke dwalingen trekken kennelijke fouten en wandaden van anderen aan. Er kan je niets worden aangedaan door fouten of kwaad van anderen, als je niet zelf iets in je hebt dat daarop reageert, zoals de ene toon reageert op de andere.

Nogmaals, jullie hoeven mij zeker niet op mijn woord te geloven. Iedereen op het pad zal de waarheid ontdekken als hij dat werkelijk wil. Onderzoek eerlijk de gebeurtenissen, je irritaties en ergernissen van iedere dag. Vind uit wat in jou reageert op of overeenkomt met ofwel een gelijke trek (hoewel misschien op een heel ander vlak) ofwel een precies tegenovergestelde trek van een ander die jou heeft geprikkeld. Als je ontdekt wat in jezelf daarmee echt overeenstemt, voel jij je vanzelf niet meer het slachtoffer. Hoewel je er aan een kant van geniet je het slachtoffer te voelen, is het een twijfelachtig plezier. Het verzwakt je en zal zeker angst in je oproepen. Het zet je totaal gevangen. Door het verband te zien tussen je innerlijke verkeerde stromingen en houdingen en de uiterlijke onwelkome gebeurtenis, kom je oog in oog te staan met je onvolkomenheid maar in plaats van je te verzwakken, maakt dat je sterk en vrij.

Je bent zo geconditioneerd om je in je leven te concentreren op het kwaad dat jou schijnbaar door een ander wordt aangedaan, dat je je automatisch het slachtoffer voelt. Je legt de schuld bij alles en iedereen en zo vind je nooit de overeenkomstige noot in jezelf. Zelfs diegenen van mijn vrienden die geleerd hebben zichzelf met een zekere mate van eerlijkheid te onderzoeken, slagen daar vaak niet in bij de meest aardse dagelijkse gebeurtenissen. Het vraagt oefening om jezelf eraan te

wennen deze weg tot het einde toe te gaan. Wanneer je je eigen bijdrage ontdekt aan een onwelkome ervaring, hoe subtiel ook, zal de wereld je geen vrees meer aanjagen.

Als je angst voor het leven en voor de ontoereikendheid van anderen niet enigermate uit de weg is geruimd na dergelijke ontdekkingen, heb je nauwelijks de oppervlakte beroerd. Ja, je hebt misschien een paar factoren gevonden die aan je angst bijdragen, maar als deze angst niet is opgelost, ben je nog steeds met uitvluchten bezig. Als je jezelf wérkelijk onder ogen ziet, moet je wel merken dat jou niet echt iets door anderen aangedaan kan worden, dat je meester over je leven bent. Daarom hoef je niet bang te zijn. Met andere woorden, je ondervindingen moeten je de betekenis van eigen verantwoordelijkheid doen gaan zien. Tevens zal het je dan geen angst meer inboezemen om zelf verantwoordelijkheid te dragen.

Als dit werk op de juiste manier gedaan wordt, als je er op de juiste manier mee omgaat, is er geen plaats voor schuldgevoelens. In wezen komen de schuldgevoelens, die je vastbesloten pogingen om meer over jezelf te weten te komen onderdrukten, neer op de gedachte: “Ik kan het niet helpen, ik moet me schuldig voelen over iets waar ik niets aan kan doen.” Daarom bevat een schuldgevoel onvermijdelijk een element van zelfmedelijden. Zonder zelfmedelijden zou er geen schuldgevoel zijn. De ware en constructieve manier om jezelf te onderzoeken moet heel wat dwalingen, heel wat verkeerde conclusies, heel wat fouten en verkeerde houdingen aan het licht brengen. Maar je treedt ze tegemoet zonder een daarbij opkomend schuldgevoel. Met de juiste houding accepteer je je onvolkomenheden en ziet ze onder ogen. In de wereld van je utopie doe je dat niet.

Dit is voor een groot deel de reden waarom je je zelfverantwoordelijkheid verwerpt. Door onafhankelijke besluiten te nemen maak je vast wel fouten. Het kind in jou, dat zich aan zijn utopie vastklampt, gelooft dat je nooit een fout mag maken. Een fout maken betekent in de afgrond vallen. Dit is nog een voorbeeld van erin springen en merken dat je zweeft. Dan zie je dat het geen drama is om een fout te maken, terwijl het kind in je denkt dat je vergaat als je dat doet. Daarom is de verkeerde conclusie dat je nooit onafhankelijk besluiten moet nemen waarvoor jij verantwoordelijk bent. Let wel, dit komt misschien alleen op een heel verborgen en subtiele manier tot uiting.

Het is duidelijk dat de illusie (dat je geen fouten mag maken terwijl je dat zeker doen zult) ertoe moet leiden dat je je eigen verantwoordelijkheid verwerpt en dat je voortdurend vrij wenst te zijn. Daarom zijn je utopie én de angstwekkend afgrond van je illusies ervan afhankelijk of je al dan niet leert je onvolkomenheid te accepteren en of je al dan niet leert jezelf van het angstspook der mislukking te bevrijden. De schuld en angst die samenhangen met fouten maken, zijn zo moeilijk te verdragen, dat je allerlei zielsvormen tot leven brengt die je leven ellendig maken.

Met je verstand weet je dit alles wel en misschien geef je grif een scala van fouten toe zonder de minste schuld of angst. In dat opzicht heb je jezelf bevrijd van de afgrond van je illusies en je utopie. Maar er zijn ook gebieden waar je gevoelens niet met je verstandelijke kennis overeenstemmen. Daar moet je je aandacht aan geven. Het is heel goed mogelijk dat je fouten hebt die oneindig erger zijn dan andere, maar waarover je toch niet dit gevoel van schaamte of schuld hebt. Je kunt ze tegenover jezelf toegeven en kunt er zelfs met anderen over praten. Hier ben je vrij. Andere fouten, die misschien niet eens zo ernstig zijn en soms zelfs niet echt fouten maar louter een houding, een zekere schaamte, een bepaalde gespannenheid of reactie, kunnen je een scherp gevoel van schaamte of schuld geven. Je kunt het niet onder ogen zien, je sluit je ogen ervoor, je worstelt om het maar niet te hoeven zien. Dit betekent dat je in dit opzicht om de een of andere reden in je utopie leeft en daarom tegen de afgrond van je illusies worstelt.

Je hele leven moet in vele opzichten veranderen als je de waarheid ontdekt van wat ik hier zeg. Het is niet voldoende om deze ideeën verstandelijk te begrijpen; je moet ze in jezelf ervaren. Dit kan alleen door intensief in de juiste richting te werken en door je absolute wil deze speciale waarheid uit te vinden. Aan de andere kant hoeft de afgrond niet helemaal opgelost te zijn om al een grote bevrijding te voelen. Het is voldoende dat je het bestaan ervan, mét het effect dat het op je heeft, beseft en waarneemt en dat je een aantal pogingen in de juiste richting gedaan hebt. Het is voldoende om het verband te gaan zien tussen je verkeerde houdingen en uiterlijke gebeurtenissen die tot nog toe toevallig leken. Wanneer je eenmaal je angst beseft om je utopie en alles wat daarmee samenhangt op te geven, heb je een enorme stap gezet naar echte vrijheid en ware onafhankelijkheid.

Dit bevrijdt je van je fundamentele angst voor het leven. Het maakt tot nog toe verspilde krachten vrij voor opbouwende doeleinden en brengt een creativiteit in je voort die je nooit voor mogelijk had gehouden. Wanneer je eenmaal beseft wat ik hier zeg, wanneer het je eigen en geen aangeprate kennis is, ga je met een volledig nieuwe houding door het leven: als een vrij mens zonder angst. Dan weet je met een diepe innerlijke overtuiging dat geen woord of leer je ooit iets beters kan geven dan zelf te beseffen dat alles wat op je weg komt uit jezelf voortkomt. Je hoeft je er niet voor te schamen. Dat wat je van jezelf in de buitenwereld ziet weerspiegeld en de moeilijke omstandigheden waar je misschien doorheen moet, kun je als een heel productieve remedie voor jezelf aanwenden. Het helpt je vrij te worden in plaats van je tot slaaf te maken. Je zult beseffen dat je nergens bang voor hoeft te zijn. Je bent niet het slachtoffer van anderen; je hoeft niet voor de volmaaktheid van anderen te vechten, want hun onvolmaaktheid kan je geen kwaad doen.

Een aantal van jullie denkt misschien dat het wel heel vreemd is dat deze fundamentele spirituele waarheid door de eeuwen heen zo in het duister is gebleven. Maar daar is een goede reden voor, vrienden. De mensheid moet in haar ontwikkeling eerst een bepaald basaal spiritueel begrip bereikt hebben voordat zij deze kennis op de juiste manier kan gebruiken. Want verkeerd opgevat zou deze kennis heel schadelijk kunnen zijn. Als de lagere aard van de mens nog overheerst, zou hij kunnen zeggen: “Ik kan moorden en plunderen en zo zelfzuchtig zijn als ik wil. Mijn misdaden kunnen toch niemand kwaad doen.” En dat is natuurlijk niet waar, niet in de zin die ik bedoel. Ik besef, vrienden, dat dit volkomen met elkaar in tegenspraak lijkt. Ik zeg hier aan de ene kant: de verkeerde daden van een ander kunnen je geen kwaad doen. Aan de andere kant zeg ik: als je zomaar je laagste instincten volgt, doet het anderen kwaad. Het is beide waar, vrienden. Maar het kan beide ook niet waar zijn als je het verkeerd opvat. Het is heel moeilijk voor mij uit te leggen, ook hoe deze schijnbare tegenspraak toch waar is. Maar bij een volgende gelegenheid wil ik een poging wagen om dit duidelijk te maken, als je nog opheldering nodig hebt. Ik geloof dat al diegenen die hier op hun pad mee bezig zijn en de waarheid van mijn woorden persoonlijk ervaren, weten dat beide uitspraken waar zijn en helemaal niet met elkaar in tegenspraak.

Hier zou ik nog één ding aan willen toevoegen. Het lijkt misschien of dit niets met de schijnbare tegenstelling te maken heeft, maar als je er

dieper over nadenkt, zie je duidelijk dat het wel zo is. Ik heb vaak gezegd, en velen van jullie hebben dit ervaren, dat je onderbewuste het onderbewuste van een ander beïnvloedt. Dit is zo waar en zichtbaar dat je alleen maar je ogen hoeft te openen om dit voortdurend in je leven bevestigd te zien. Jullie weten dat de menselijke persoonlijkheid uit verscheidene niveaus bestaat, of, anders uitgedrukt, uit verscheidene fijnstoffelijke lichamen. Afhankelijk van het niveau waarop je uitzendt, beïnvloed je het overeenkomstige niveau van de ander. Wat uit je ware zelf komt, beïnvloedt het ware zelf van de ander. Wat uit de laag van je maskerzelf komt, beïnvloedt hetzelfde of overeenkomstige maskerzelf of verdedigingsmechanisme van de ander.

Ik geef jullie één willekeurig voorbeeld dat velen van jullie zeker persoonlijk ervaren hebben. Wanneer je verlegen of terughoudend bent, heeft dit op de ander een gelijke uitwerking, hoewel hij dit op heel andere wijze kan uiten. Als je niet echt bent, of als je uit trots handelt, reageert de ander automatisch dienovereenkomstig. Als je spontaan en echt bent, vind je net zo'n directe reactie bij de ander. Je hoeft dit alleen maar te observeren om vast te stellen uit welke laag van je persoonlijkheid je gehandeld hebt. Dan kun je het gedrag en de manier van zijn van de ander daarmee vergelijken. Al gauw zul je niet meer door schijn om de tuin geleid worden. Jouw verlegenheid kan openlijk zijn; de verlegenheid van de ander kan bedekt zijn onder een brutaal masker. Toch zul je de verlegenheid erachter herkennen. Dit is zo belangrijk, vrienden, en het heeft heel veel te maken met de paradox dat jou door anderen geen kwaad berokkend kan worden terwijl het toch schadelijk zou zijn als je op grond daarvan je door je laagste instincten laat leiden.

Nu, vrienden, als er vragen zijn, zal ik ze graag beantwoorden.

VRAAG: Een paar keer had u het over schuld en schaamte. Zou iemand niet ergens beschaamd over kunnen zijn zonder schuldgevoelens?

"Natuurlijk wel. Het is altijd een kwestie van hoe je het benoemt. Er is een gezond soort schaamte die constructief en versterkend is. Je kunt het ook berouw noemen. Als je inziet dat je zonder dat te willen anderen pijn hebt gedaan door een verkeerde neiging en hier werkelijk spijt van hebt en als dit je tot verandering aanzet, is het goed. Als schaamte je niet verzwakt, maar versterkt, is er geen schuld bij. Als het

vrij van zelfmedelijden is of als het niet riekt naar "Arme ik, ik kon er niets aan doen, ik moet geholpen worden, mensen behandelen me onterecht", dan is het een gezond soort berouw dat helemaal niets met schuld te maken heeft. Zo kan er inderdaad schaamte bestaan zonder schuld. En omgekeerd is het ook mogelijk, namelijk dat iemand zich regelrecht schuldig voelt zonder zich ook noodzakelijk beschaamd te voelen."

VRAAG: U heeft heel wat keren gezegd dat onze psyche op een bepaalde manier een elektromagnetisch veld is. Is er vanuit uw standpunt enige overeenkomst met de elektromagnetische velden van de moderne fysica? Of verschillen zij in vibratie?

"De graad van vibratie, oftewel de frequentie, kan zeer verschillen. Het hangt ervan af wat of wie het is. De trillingsfrequentie is verschillend bij dieren en planten en ook bij twee dieren of mensen verschilt zij, laat staan bij al het andere. Alles wat energie heeft - en je weet dat zelfs jullie stoffelijke dingen vol energie zijn - heeft of is een elektromagnetisch energieveld. Deze velden verschillen ook tussen het ene object en het andere. Het is afhankelijk van het materiaal waarvan ze gemaakt zijn en zelfs de velden van twee objecten van hetzelfde materiaal verschillen, omdat nog heel veel andere factoren een rol spelen. Maar het basisprincipe is natuurlijk hetzelfde. Het is overal in aanwezig, vanaf een schijnbaar dood ding tot een klaarblijkelijk levend organisme. Maar de uitstraling, de frequentie, de vibratie, kleur, toon, geur en alle andere eigenschappen of verschijnselen, waarvan ik vele niet eens zou kunnen beschrijven (omdat jullie ze nog niet ontdekt hebben en misschien nooit op dit aardse vlak zullen ontdekken, zodat er in de menselijke taal geen naam voor is), dit alles varieert afhankelijk van een groot aantal factoren die het magnetische veld beïnvloeden. Maar in principe zijn zij inderdaad hetzelfde."

VRAAG: *Geldt dit ook voor ons toonstelsel, binnen en buiten het bereik van ons gehoor?*

"Jazeker. Ik voorzie een tijd op jullie aardse vlak - en sommigen van jullie maken het begin hiervan misschien nog mee - waarin jullie instrumenten hebben om iemands persoonlijke trillingsfrequentie te meten, wat betreft toon, kleur en bepaalde andere verschijnselen, bijvoorbeeld energie-uitstralingen als ik het zo mag noemen." *(Ook geur?)* "Dat kan langer duren omdat dat technisch veel moeilijker is te

bewerkstelligen. Maar het kan ook gebeuren. Zo'n instrument zal van zeer groot nut blijken te zijn."

VRAAG: *Zou je het ook voor therapiedoeleinden kunnen gebruiken?*

"Zowel voor fysieke als geestelijke therapie. Je kunt het voor allerlei doeleinden gebruiken. Om maar niet te spreken van het belang voor het bewijzen van het metafysische bestaan van de mens.

Ik trek mij terug en zegen ieder van jullie, vrienden. De kracht en het licht die ik vanuit mijn wereld mag brengen, stromen nu naar ieder van jullie. Moge het jullie helpen, waar je ook bent op je pad, wat je problemen ook zijn. Mogen jullie de liefde voelen waarmee we bij jullie komen.

Wees gezegend, wees in God"

Deze lezing werd gegeven via Eva Pierrakos in 1960.
Oorspronkelijk uitgegeven door Center for the Living Force - Phoenicia (N.Y.)
onder de titel: 'Abyss of Illusion. Utopia, Freedom and Self-Responsibility'.
Vertaald door Lidewij Frijlink in 1983; herzien in 2000 door Marije Mol.
De lezing staat in iets verkorte vorm in Padboek II: 'Van Overleven naar Leven'.
© Stichting Gemeenschap het Pad. Uitgave 2009